

Jokiniemen koulun opetussuunnitelma 2016

1. Jokiniemen koulun työohje
2. Perusopetus yleissivistuksen perustana
3. Perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet
4. Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri
5. Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen
 - 5.1 Yhteinen vastuu koulupäivästä
 - 5.2 Yhteistyö
 - 5.3 Kasvatuskeskustelut ja kasvatuksellisten keinojen käyttö
 - 5.4 Opetuksen järjestämistapoja
 - 5.5 Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta
6. Arviointi
7. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki
 - 7.1 Oppimisen ja koulunkäynnin tuen käytännön järjestämiseen liittyvät keskeiset paikalliset linjaukset
 - 7.2 Yleinen tuki
 - 7.3 Tehostettu tuki
 - 7.4 Erityinen tuki
 - 7.5 Perusopetuslaissa säädetyt tukimuodot
9. Kieleen ja kulttuurin liittyviä erityiskysymyksiä

Jokiniemen koulun opetussuunnitelma 2016

1. Jokiniemen koulun työohje

Jokiniemen koulu on kaikkien lasten lähikoulu, jossa jokainen saa opiskella ja kasvaa oman kehitysvaiheensa ja edellytystensä mukaan. Lapset opettelevat arvioimaan omaa työtään aikuisen tuella.

Koulu on monen ihmisen työpaikka, niin lapsen kuin aikuisen. Jokaisella on oikeus tehdä töitään rauhassa ja turvallisesti mielin, auttaa ja saada apua. Tavoitteena on, että jokainen pitää huolta tästä oikeudesta sekä yhteisestä omaisuudesta, jolloin koulu on hyvä työpaikka kaikille.

2. Perusopetus yleissivistuksen perustana

Jokiniemen koulussa opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset lähtökohdat ja valmiudet. Turvallisuus, vuorovaikutustaitojen harjoittelu ja toisten kunnioittaminen ovat kantavina teemoina toimintakulttuurissamme. Oman ja toisen elämän, persoonan ja kulttuurin kunnioittamisen periaate ohjaa koulumme toimintaa.

Jokiniemen koulussa oppilas oppii luottamaan oman työn, yrittämisen ja ponnistelun merkitykseen. Oppimisprosessi tuottaa oppimisen ja tekemisen iloa. Ongelmanratkaisutaitoja ja luovuutta harjoitellaan yhdessä ja yksin. Oppilas huomaa, että ottaessaan aktiivisen roolin ja toimiessaan yhdessä muiden kanssa hän voi vaikuttaa lähiympäristöönsä ja kouluviihtyvyyteen. Oppilas oppii arvostamaan kestäväää elämäntapaa ja yhteisöllisyyttä. Oppilaassa herätetään innostus elinikäiseen oppimiseen. Oppimisen suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan erilaiset oppimistavat. Opettajien tehtävä on järjestää oppilaille mahdollisimman hyvät edellytykset oppia ja saada tukea. Opetusjärjestelyissä voidaan käyttää erilaisia oppilaan oppimista tukevia ryhmäjärjestelyjä. Oppilas osallistuu oppimisprosessien suunnitteluun omien edellytyksiensä mukaan. Oppilaalle annetaan mahdollisuus osoittaa osaamisensa monin eri tavoin. Oppilaan monipuolista osallistumista ja osallistamista seurataan ja arvioidaan arjen oppimisprosessien yhteydessä sekä opettajan, että oppilaan toimesta. Lisäksi oppimista ja ja opetusjärjestelyjen mielekkyyttä arvioidaan kolmikantaneuvottelussa lukuvuosittain.

3. Perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

Jokiniemen koulun laaja-alaiset painopistealueet ovat ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1), kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) sekä itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3). Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista kehitetään ja arvioidaan yhdessä oppilaiden ja huoltajien kanssa.

Koulussamme oppiminen nähdään kokonaisvaltaisena ja jatkuvana prosessina, johon liittyvät työskentely-, vuorovaikutus- ja ajattelutaidot sekä arviointi. Oppilasta ohjataan tunnistamaan omat vahvuutensa ja heikkoutensa; erehtyminen on sallittua. Häntä kannustetaan avarakatseiseen ja kriittiseen ajatteluun sekä ratkaisemaan eteen tulevia ongelmia ja ristiriitoja. Oppimistilanteissa pyritään joustavuuteen, toiminnallisuuteen ja vuorovaikutuksellisuuteen, ja eri oppiaineissa opetetaan ainekohtaisia opiskelu- ja ajattelutaitoja. Koulumme tukee monilukutaidon kehittymistä monipuolisten harjoitusten ja materiaalien avulla. Oppilas osallistuu mahdollisuuksien mukaan opetusjärjestelyjen ja arvioinnin suunnitteluun ja toteutukseen.

Koulussamme opitaan suvaitsevaisuutta ja vuorovaikutustaitoja sekä oppitunneilla että koulun muussa arjessa. Tämä luo sosiaalisesti kestäväää yhteiskuntaa. Moniammatillinen ja -tahoinen yhteistyö tukee vuorovaikutusta ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Oppilaat kasvavat arvostamaan erilaisia perinteitä ja tapoja ja kunnioittamaan kaikkien ihmisten ihmisarvoa. Heitä rohkaistaan vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön esimerkiksi pari- ja ryhmätöiden, opetuskeskusteluiden sekä yhteistyöpäivien kautta. Oppilaille annetaan mahdollisuus osallistua esimerkiksi koulun tapahtumien, retkien ja ruokailun suunnitteluun ja käytännön toteutukseen. Heitä pyritään osallistamaan sekä ala- että yläluokilla oppilaskunnan ja vertikaalisen yhteistyön kautta niin, että eri-ikäiset oppilaat työskentelevät yhdessä. Ympäröivä yhteiskunta ja maailma nähdään luokkatilan jatkumona.

Koulun arki tukee oppilaan kasvua vastuulliseksi toimijaksi yhdessä kodin ja ulkopuolisten tahojen kanssa. Tavoitteena on, että oppilas osaa soveltaa käytännössä koulussa opittuja arjen taitoja, kuten ajanhallintaa, kuluttajataitoja ja itseilmaisua. Oppilaita opetetaan ottamaan vastuuta itsestään, oppimisestaan sekä omasta toiminnastaan, sen seurauksista ja vaikutuksista muihin. Opetuksessa käytetään erilaisia tietoteknisiä laitteita ja sovelluksia, joilla on pedagogista arvoa. Oppilaita ohjataan internetin turvallisessa ja vastuullisessa käytössä. Koulu kannustaa omaan yritteliäisyyteen ja pitkäjänteiseen työn tekemiseen opiskelussa ja koulun arjen kaikissa tehtävissä. Oppilaan osallisuuden sekä laaja-alaisen osaamisen taitojen toteutumista seurataan ja arvioidaan opiskelun arjessa sekä väliarvioinnin ja/tai lukuvuosiarvioinnin yhteydessä suullisesti ja/tai kirjallisesti.

4. Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri

Jokiniemen koulun toimintakulttuuri on oppilaslähtöistä, osallistavaa, yhteisöllistä ja tulevaisuuteen suuntautuvaa. Koulun toimintaa kehitetään pitkäjänteisesti koulun henkilökunnan, eri yhteistyötahojen sekä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Toiminnasta kerätään säännöllisesti palautetta ja kehittämis ehdotuksia eri toimijoilta sekä palauteskeskusteluissa, että wilmakyselyillä.

Koulussa hyödynnetään laajasti erilaisia oppimiseen innostavia, elämyksellisiä ympäristöjä sekä sähköisiä laitteita ja sovelluksia. Opetuksessa käytetään monipuolisesti erilaisia osallistavia työskentelytapoja, jotka mahdollistavat työskentelyn myös koulurakennuksen ulkopuolella. Toiminnalliseen oppimiseen kannustetaan.

Monialaiset, oppiaineiden rajat ylittävät oppimiskokonaisuudet kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan. Oppimiskokonaisuudet ovat kahden tai useamman oppiaineen välisiä yhteistyöprojekteja, joissa voidaan hyödyntää myös koulun ulkopuolisia tahoja. Opettajat kehittävät, suunnittelevat, toteuttavat ja arvioivat monialaisia oppimiskokonaisuuksia yhdessä oppilaiden ja muiden toimijoiden kanssa suullisesti ja kirjallisesti arviointikeskusteluissa.

Koulumme aikuisten tehtävänä on huolehtia oppilaiden kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista, jaksamisesta ja oppimisesta. Koulussamme ei hyväksytä kiusaamista. Käytössämme on erilaisia kiusaamista ennaltaehkäiseviä toimintamalleja ja niitä kehitetään tarpeen mukaan. Ongelmatilanteissa oppilaat osallistuvat ohjatusti riitojen ratkaisemiseen. Kiusaamista ja siihen liittyvää ennaltaehkäisevää ja selvittävää työtä arvioidaan vuosittain keräämällä oppilailta palautetta kirjallisesti tai suullisesti.

Liikkuminen ja leikkiminen ovat luonteva osa jokaista koulupäivää. Välitunneilla on käytössä monipuolisen liikkumisen mahdollistavia liikuntavälineitä. Oppilaille annetaan mahdollisuus liikkumiseen välitunneilla myös isompien oppilaiden tai aikuisen ohjaamana. Lisäksi opettajat ottavat huomioon oppilaiden työergonomian oppituntien aikana.

5. Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen

5.1 Yhteinen vastuu koulupäivästä

Jokiniemen koulussa tavoitteena on koko kouluyhteisön ja jokaisen yksittäisen oppilaan kokonaisvaltainen hyvinvointi. Hyvinvointi lähtee jokaisen yhteisön jäsenen aidosta kohtaamisesta ja kunnioittamisesta sekä hyvistä tavoista kaikissa vuorovaikutustilanteissa. Oppilaalla on lakisääteinen oikeus turvalliseen opiskelu ympäristöön. Koulutyön järjestämisessä pyritään arjen säännöllisyyteen, johdonmukaisuuteen ja kiireettömyyteen, jotka luovat hyvinvointia ja turvallisuutta.

Turvallisuus kuuluu Jokiniemen koulussa kaikkeen toimintaan ja siitä huolehtiminen on jokaisen kouluyhteisön aikuisen tehtävä. Aikuisen tehtävänä on lisäksi ohjata oppilaita toimimaan yhteisten sopimusten mukaisesti. Kouluyhteisön turvallisuutta ohjaavat muun muassa koulun järjestyssäännöt sekä turvallisuutta luovat käytänteet. Koulussa huolehditaan yhdessä tilojen, oppimisympäristöjen, opetusvälineiden ja -tilanteiden, välituntien ja koulutyöhön sisältyvien tapahtumien, kuten luokkaretkien ja leirikoulujen, turvallisuudesta.

Kouluviihtyvyyttä pyritään parantamaan muun muassa välituntitoiminnalla, jonka suunnitteluun ja toteuttamiseen oppilaat osallistuvat. Oppilaiden mahdollisuutta liikkua välitunneilla tuetaan Välkkäri- ja Vireä Välkkä-toiminnalla. Vireällä Välkällä oppilaat saavat mahdollisuuden liikkua omatoimisesti liikuntasalissa aikuisen valvonnassa. Välkkäritoiminta perustuu koulutettujen oppilaiden ohjaamiin liikuntatuokioihin. Välitunneilla oppilaiden käytössä on erilaisia liikuntavälineitä. Oppilaille pyritään järjestämään välitunneilla myös muuta toimintaa. Oppilaita kannustetaan myös itse järjestämään toiminnallista ohjelmaa.

Kouluympäristön siisteydestä huolehditaan yhdessä. Koulussamme järjestetään koulun, koulun alueen ja sen lähiympäristön siivouspäivä lukuvuosittain. Oppilaita osallistamalla heitä kasvatetaan ympäristövastuulliseen toimintaan.

Turvallista arkea tukevat koulussamme muun muassa seuraavat rakenteet: verso eli vertaissovittelu, kasvatuskeskustelu ja KiVa Koulu. Verso eli vertaissovittelu on rangaistukseton sovittelumenetelmä, jossa lapsilla on mahdollisuus koulutettujen sovittelijaoppilaiden johdolla ratkaista lapsenkokoisia ristiriitoja tai muita erimielisyyksiä. Versossa käsitellään tilanne ja kuunnellaan molempia osapuolia. Sovittelun tarkoituksena on päästä yhteiseen sopimukseen. Kasvatuskeskustelu järjestetään pidempään jatkuneissa ongelmatilanteissa, jotka vaativat aikuisen puuttumista (ks. 5.3 Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö). KiVa Koulu on valtakunnallinen kiusaamisen vastainen toimenpideohjelma, jonka päätehtävä on selvittää kiusaamistapaukset aikuisten johdolla keskustelemalla ja sopimalla jatkoseurannasta.

5.2 Yhteistyö

Oppilaat ovat vaikutusvaltaisia ja aktiivisia toimijoita koulussa. Heillä on mahdollisuus osallistua suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin eri oppiaineissa, oppimiskokonaisuuksissa ja koulun toiminnoissa. Oppilaskuntatoimintaan osallistuu oppilaita eri luokka-asteilta, ja sen kautta oppilailla on mahdollisuus vaikuttaa aikuisen ohjaamana omaan toimintaympäristöönsä. Oppilaskunta ottaa osaa keskusteluun esimerkiksi yhteisistä säännöistä, järjestää erilaista toimintaa sekä hyödyntää kunta- ja aluetasoisia vaikuttamisen kanavia. Koulussamme on myös kummioppilastoimintaa, joka määritellään tarkemmin lukuvuosisuunnitelmassa.

Lapsen koulunkäynnin ja hyvinvoinnin kannalta on tärkeää, että kodin ja koulun välinen yhteistyö on tiivistä, toimivaa ja keskinäiseen luottamukseen perustuvaa. Tärkeitä yhteistyömuotoja ovat erityisesti vanhempainillat ja kolmikantakeskustelut (vanhempainvartit/arviointikeskustelut). Kodin ja koulun yhteistyössä hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa, esimerkiksi Wilmaa ja koulun kotisivuja. Vuosittain järjestettävänä kodin ja koulun yhteistyöpäivänä myös huoltajat pääsevät tutustumaan koulun toimintoihin. Koulumme vanhempainyhdistys on tärkeä keskustelu- ja tiedotuskanava.

Oppilailta ja vanhemmilta kerätään säännöllisesti palautetta koulun toiminnasta, kuten esimerkiksi yhteistyötavoista. Koulu, oppilaat ja huoltajat muodostavat vuorovaikutuksellisen kokonaisuuden, jonka avulla koulustamme muodostuu turvallinen ja laadukas kasvuympäristö.

Oppivan yhteisön lähtökohtana Jokiniemen koulussa on pedagoginen johtaminen, joka edellyttää toimintakulttuurin jatkuvaa tietoa ja tavoitteellista tarkastelua, arvioimista ja kehittämistä. Johtamisstrategioihin kuuluu jaettu johtajuus, joka luo osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä vahvistaa kaikkien voimavarojen käyttöä yhteiseksi hyväksi.

Jokiniemen koulussa henkilökunnan keskinäistä vuorovaikutusta ja yhteistyötä tuetaan, rakennetaan, kehitetään ja arvioidaan säännöllisesti. Koulun johto on vastuussa henkilöstön perehdytyksen suunnittelusta. Toteutuksesta on vastuussa johdon kanssa koko työyhteisö. Työssäjaksamista tuetaan täydennyskoulutuksella.

5.3 Kasvatuskeskustelut ja kasvatuksellisten keinojen käyttö

Jokiniemen koulun keskeisinä kasvatuseriaatteina ovat oppilaslähtöisyys, vuorovaikutuksellisuus, osallistaminen ja vastuun ottaminen omassa arjessa. Ristiriita- ja ongelmatilanteissa pääasiallisena puuttumiskeinona on oppilaan kanssa käytävä kasvatuskeskustelu, jossa pyritään löytämään yhdessä ratkaisuja ongelmatilanteeseen. Kasvatuskeskustelun vaikutuksia oppilaan toimintaan seurataan ja lisäkeskusteluja käydään tarpeen mukaan. Kasvatuskeskustelusta tiedotetaan kotiin, ja vanhemmat osallistuvat keskusteluun tilanteen niin vaatiessa.

Kasvatuskeskustelun tavoitteena on lisätä oppilaan valmiuksia ymmärtää, sanallistaa ja ratkoa omaan toimintaansa liittyviä haasteita yksin ja yhdessä aikuisen kanssa. Ongelmatilanteissa oppilaan tukena ovat lisäksi tarvittaessa koulun moniammatillinen työryhmä (rehtorit, kuraattori, koulupsykologi, terveydenhoitaja) sekä koulun ja kodin välinen yhteistyö.

5.4 Opetuksen järjestämistapoja

Jokiniemen koulussa oppilaan oppimista ja kasvua tuetaan pedagogisesti joustavien oppimisympäristöjen ja työskentelytapojen avulla. Lähtökohtana on oppilaiden ja opetusryhmien tarpeiden huomioiminen. Tuen tarpeita pyritään ennakoimaan jo lukujärjestyksestä suunniteltaessa.

Opetusta eriytetään esimerkiksi palkkiryhmillä, jotta oppilaat saavat tukea ja yksilöllisiä haasteita ja itselleen sopivia tehtäviä. Palkkiryhmiä muodostetaan luokka-asteittain ja oppiaineittain tai oppiaineiden välille. Erityis- ja S2-opettajat voivat olla palkkiryhmissä mukana. He suunnittelevat opetusta ja kartoittavat oppilaan tuen tarpeita yhdessä luokan- tai aineenopettajan kanssa. Tämä huomioidaan esimerkiksi koejärjestelyissä ja samanaikaisopetuksena.

Luokilla 7-9 toimii piilotetun pienryhmän malli, jossa osa tuesta annetaan pienryhmässä ja osa joustavin ratkaisuin isossa ryhmässä. Osa erityisopettajan resurssista on käytettävissä pienryhmäopetukseen myös yleisopetuksen oppilaille. Erityisopettajat toimivat myös samanaikaisopettajina tai rinnakkaisopettajana pienemmässä ryhmässä.

Etäopetuksessa hyödynnetään sähköisiä opetusmateriaaleja ja oppimisalustoja, jotka mahdollistavat yhteistyön muiden tahojen kanssa. Etäyhteyksiä hyödyntävää opetusta voi olla oman koulun sisällä, koulujen välillä tai koulun ulkopuolisen tahon kanssa. Etäyhteyksiä on mahdollista hyödyntää esimerkiksi valinnaisten aineiden opetuksessa ja oppilaan ollessa sairauden vuoksi pitkään pois koulusta. Etäopetuksen käyttöä tarkennetaan vuosittain koulun lukuvuosisuunnitelmassa. Jokainen oppilas oppii käyttämään sähköisiä alustoja ja sovelluksia.

5.5 Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

Jokiniemen koulussa järjestettävän kerhotoiminnan tarkoituksena on tukea harrastuneisuutta, syventää oppimista sekä vahvistaa yhteisöllisyyttä ja sosiaalisia taitoja. Kerhotoimintaa järjestetään mahdollisuuksien mukaan koulun tiloja ja lähiympäristöä sekä henkilökunnan ja ulkopuolisten ohjaajien osaamista hyödyntäen. Ulkopuolisten tahojen kanssa tehtävän yhteistyön tavoitteista keskustellaan ja toteutumista arvioidaan lukuvuosittain. Muulla kerhotoiminnalla pyritään vastaamaan oppilaiden toiveisiin ja tukemaan myös opetussuunnitelman sisältöjen oppimista.

Autismi-, TOI- ja harjaantumisopetusluokilla oppilaille järjestetään Jokiniemen koulussa aamu- ja iltapäivätoimintaa. Pyrimme myös tarjoamaan aamu- ja iltapäiväkerhoja niitä tarvitseville.

Koulun ruokaryhmään kuuluu keittiön, henkilökunnan ja oppilaiden edustajia. Lukuvuoden aikana säännöllisesti kokoontuvan ruokaryhmän tehtävänä on kartoittaa ruokailuun liittyviä kehittämistarpeita ja osallistaa kaikkia koulun aikuisia ja oppilaita ruokailukulttuurin kehittämiseen.

6. Arviointi

Jokiniemen koulussa arviointi pohjautuu perusopetuslakiin ja on sidoksissa opetussuunnitelman tavoitteisiin ja sisältöihin sekä oppilaan kehitystasoon. Lukuvuosisuunnitelmaan kirjataan arvioinnin perusperiaatteet aine- tai luokkatasokohtaisesti. Arviointikriteereistä keskustellaan oppilaiden kanssa niin, että arvioinnista tulee mahdollisimman läpinäkyvää. Oppilaat osallistuvat aktiivisesti arviointikeinojen kehittämiseen, ja huoltajille annetaan mahdollisuus osallistua arviointiprosessiin esimerkiksi kolmikantakeskusteluissa ja kommentoimalla lukuvuosisuunnitelmaa.

Arviointi on osa koulun jokapäiväistä arkea. Oppilas saa tietoa osaamisestaan, työskentelystään ja edistymisestään suullisesti sekä kirjallisesti. Oppitunneilla palaute on työskentelyä ohjaavaa ja vuorovaikutuksellista. Wilman välityksellä oppimista voidaan tukea antamalla positiivista ja rakentavaa palautetta sekä tiedottaa edistymisestä myös huoltajia.

Oppilas saa osoittaa osaamisensa Jokiniemen koulussa monin eri keinoin. Oppilas voi näyttää osaamistaan portfolioissa ja projekteissa, oppimispäiväkirjan avulla, kokeissa, suullisesti, kirjallisesti tai toiminnallisesti eri apuvälinein, ryhmätöissä, itsearvion ja vertaisarvion avulla – oppilaan vahvuudet huomioon ottaen. Erilaisten arviointimenetelmien käyttöön kannustetaan ja uusia kehitellään yhteistyössä opetushenkilöstön ja oppilaiden kanssa yli oppiainerajojen.

Arviointi kertoo oppilaan edistymisestä, mutta myös opetussuunnitelman toteuttamisesta ja erilaisten opetuksellisten ratkaisujen toimivuudesta. Arviointi on palautetta opettajalle ja oppilaalle. Arviointi auttaa opettajaa kehittämään ja suunnittelemaan omaa työtään. Arviointi on myös oppilaan työväline, joka kannustaa koulutyöhön, kertoo vahvuuksista ja kehittämiskohteista sekä edistää itsetuntemusta ja arjen taitojen oppimista.

Jokiniemen koulun käyttäytymisen kriteerit arvosanalle 8

Oppilas

- käyttäytyy yleensä hyvin ja kohteliaasti erilaisissa kouluarjen tilanteissa.
- käyttää asiallista kieltä.
- noudattaa lähes aina yhteisiä sääntöjä ja sopimuksia.
- osaa toimia ryhmässä.
- huomioi muut ihmiset.
- huolehtii oppimisympäristöstään.
- ei kiusaa.

Luku 7. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

7.1 Oppimisen ja koulunkäynnin tuen käytännön järjestämiseen liittyvät keskeiset paikalliset linjaukset

Jokiniemen koulun toiminnan kantavana voimana on koulun ja kodin yhteistyö. Sen luottamuksellisuutta rakennetaan ja vahvistetaan yhteistyöpäivissä, yhteisissä juhlissa, arjen viestinnässä sekä keräämällä palautetta huoltajilta ja oppilailta Wilma-kyselyillä lukuvuosittain.

Huoltajia kannustetaan vanhempainilloissa ottamaan yhteyttä matalalla kynnyksellä kaikissa oppilaan koulunkäyntiin liittyvissä asioissa. Opettajat ja/tai yhteisöllinen hyvinvointiryhmä reagoivat viestiin aina ja jakavat vastuutehtävät asian eteenpäin viemiseksi ja ratkaisemiseksi. Opettajia ohjataan käyttämään ja kehittämään erilaisia yhteistyön muotoja.

Kodin ja koulun viestinnän keskeisenä kanavana on Wilma, jonka kautta yhteydenpito kotiin on oppilaan koulunkäyntiä tukevaa ja luottamuksellista ilmapiiriä vahvistavaa. Lisäksi Wilma toimii oppilaan kouluarjen seurantavälineenä, jonne merkitään mm. poissaolot ja unohdukset sekä lisäksi vähintään kuukausittain kannustavaa palautetta oppilaan koulutyöstä. Ongelmatilanteissa yhteydenpito kotiin hoidetaan puhelimitse tai tarvittaessa yhteisessä tapaamisessa koululla.

Nivelvaiheissa ja siirtymissä oppilaiden koulunkäyntiä koskeva tiedonsiirto tapahtuu aina huoltajien suostumuksella. Alkuopetuksen nivelvaiheessa tutustumme tuleviin oppilaisiin vierailemalla päiväkodeissa ja kartoittamalla heidän koulunkäynnin aloittamiseen liittyviä valmiuksia. Yläasteelle siirryttäessä koulunkäyntiin liittyvä tiedonsiirto tapahtuu 6. luokan luokanopettajien, heidän erityisopettajiensa ja yläkoulun erityisopettajan yhteistyönä. Toisen asteen opintoihin siirryttäessä tiedon siirto tapahtuu asetusten mukaisesti. Uuden oppilaan vastaanottamisessa on mukana luokanopettajan ja rehtoriedustuksen lisäksi myös luokka-asteesta vastaava erityisopettaja, mikäli on tiedossa, että oppilaalla on tuen tarvetta. Uuden S2-oppilaan vastaanottaa luokanvalvojan lisäksi luokkatason S2-opetuksesta vastaava opettaja.

7.2 Yleinen tuki

Lähtökohtana yleisen tuen järjestämisessä on aina opettajan ja erityisopettajan, huoltajien ja oppilaan yhteistyö. Yleinen tuki järjestetään Jokiniemen koulussa mm. seuraavasti:

Yleinen tuki on luokan/aineenopettajan antamaa tukiopetusta, eriyttämistä taitotason mukaisiin tehtäviin luokkatyöskentelyssä ja erityisopettajan luona annettavaa opetusta.

Opetusjärjestelyt ja arvioinnin keinot ovat joustavia, jotta oppilaat pystyvät yksilöinä mahdollisimman hyvin saavuttamaan tavoitteitaan.

Opetusta järjestetään myös palkeissa, joissa ryhmät kootaan oppilaiden tarpeiden perusteella ja ryhmiä vaihdetaan oppilaiden tarpeiden muuttuessa.

Tukiopetusta järjestetään oppilaiden tarpeiden mukaan oman luokanopettajan tai esim. keskitetysti pienemmälle ryhmälle toisen luokanopettajan tai erityisopettajan pitämänä, yläkoulussa esimerkiksi aineenopettajan / erityisopettajan pitämänä.

Oppilaille järjestetään (osa-aikaista) erityisopetusta.

Sosiaalisten valmiuksien kehittymistä tuetaan vertaissovitteiluissa (Verso), jotka ovat luottamuksellisia ja joista informoidaan koteja vain erityistapauksissa

Kiusaamista ehkäistään ja siihen puututaan kouluarjessa erityisesti luokanopettajan ja luokanvalvojan toimesta esim. KiVa Koulun (sekä/tai vaihtoehtoisesti muiden vastaavien hankkeiden ja ohjelmien) tuottamien tuntisuunnitelmien avulla. Lisäksi KiVa-tiimi yhdessä oppilaskunnan kanssa osallistaa kaikkia koulun lapsia ja aikuisia mukaan hankkeiden erilaisiin yhteisiin toiminnallisiin teemoihin. KiVa-tiimin aikuiset selvittävät tilauksesta kiusaamistapauksia. Selvittelyn voi tilata oppilas ja/tai hänen huoltajansa tai opettaja. Selvitystyössä kuullaan kaikkia osapuolia ja rakennetaan tilanteeseen kaikkia tyydyttävää ratkaisua viikottaisissa tapaamisissa, kunnes se löydetään. Selvityksessä tehdään yhteistyötä kotien kanssa kuulemalla ja informoimalla huoltajia.

Esimerkiksi pidempään jatkuneita käyttäytymisen haasteita ratkotaan oppilaan ja kahden opettajan välisissä kasvatuskeskusteluissa (KaKe). Kasvatuskeskusteluissa ohjataan oppilasta pohtimaan omaa käyttäytymistään ja sen syitä ja seurauksia. Kasvatuskeskusteluissa tuetaan oppilasta motivoitumaan muuttamaan toimintaansa tavoitteiden suuntaan. Kasvatuskeskusteluista tiedotetaan huoltajia ja ne merkitään Wilmaan tuntimerkintänä. Kasvatuskeskustelujen jälkeen pidetään kontrollitapaaminen, jossa yhdessä arvioidaan oppilaan toiminnan ja tilanteen kehittymistä.

Sosiaalisia valmiuksia tuetaan koulun jälkeen kerhotoiminnassa.

Koulun avustajapalvelut jaetaan oppilaiden tarpeiden mukaan .

Oppilaanohjausta toteutetaan opetussuunnitelman mukaisesti.

Koululla hyödynnetään monipuolisia oppimateriaaleja esim. verkkomateriaaleja ja erilaisia digitaalisia oppimisympäristöjä, kirjastoa ja yhteistyökumppaneiden materiaaleja ja palveluja.

7.3 Tehostettu tuki

Tehostetun tuen oppilas opiskelee tavallisessa luokassa ja tarvitsee lisätukea.

Yleisen tuen muotoja toteutetaan tehostetusti.

(Osa-aikaista) Erityisopetusta toteutetaan tehostetusti.

Erityisopetusta toteutetaan joustavasti oppilaan tarpeiden mukaan. Esim. eri tuen portailla olevien oppilaiden yhteistyö ja keskinäinen tuki mahdollistetaan yhteisillä oppitunneilla.

Koejärjestelyt ja muu arviointi toteutetaan siten, että oppilas voi näyttää osaamistaan mahdollisimman hyvin ja monipuolisesti.

Oppilaalla on yksilöllistä materiaalia opetuksessa ja kotitehtävissä.

Avustajapalvelut kohdennetaan.

Kodin ja koulun yhteistyö korostuu säännöllisessä yhteydenpidossa luokanvalvojan / luokanopettajan ja (osa-aikaista otetaan pois) erityisopetusta antavan erityisopettajan kanssa.

Oppilashuollon tuki järjestetään yksilöllisiin tarpeisiin vastaten.

Luokanvalvoja ja erityisopettaja yhdessä kantavat vastuun kokonaisprosessin etenemisestä: tehostetun tuen aloittamisesta, toteuttamisesta ja päättämisestä sekä pedagogisten arvioiden ja opetussuunnitelman laatimisesta, arvioinnista ja säännöllisestä tarkistamisesta. Lisäksi he ovat säännöllisessä yhteistyössä huoltajien kanssa ja kantavat vastuun huoltajien kuulemisesta. Henkilökohtaiset oppimissuunnitelmat tehdään koulun ja kodin keskinäisessä yhteistyössä.

7.4 Erityinen tuki

Erityiseen tukeen siirrytään, jos yleinen ja tehostettu tuki ovat olleet riittämättömiä.

Erityiseen tukeen liittyvät prosessit toteutetaan aina moniammatillisessa yhteistyössä kodin, luokanvalvojan/opettajan ja yhteisöllisen hyvinvointiryhmän kanssa. Prosessi etenee opettajan ja erityisopettajan huolen heräämisestä kodin kuulemiseen ja huoltajien kanssa keskustelemiseen, yhteistyöhön yhteisöllisen hyvinvointiryhmän kanssa, opettajan ja erityisopettajan tekemään pedagogiseen selvitykseen ja erityisen tuen päätöksen hakemiseen.

Erityistä tukea toteutetaan Jokiniemessä mm. seuraavin keinoin:

Yleisen tuen ja tehostetun tuen muotoja toteutetaan tehostetusti. Tuen muodot suunnitellaan mahdollisimman joustaviksi oppilaan tarpeiden mukaisesti. Oppilaan opetusta voidaan järjestää erityisopettajan pienryhmäopetuksena tai tuki voidaan toteuttaa erityisopettajan ja opettajan samanaikaisopetuksena yleisopetuksen ryhmässä.

Avustajapalvelut kohdennetaan.

Laaditaan ja toteutetaan HOJKSia joka tarkistetaan kaksi kertaa lukuvuodessa. Yksilöllistämistä haetaan tutkivan tahon suosituksesta tutkimusten jälkeen.

Käytetään yksilöllisiä apuvälineitä ja / tai avustuspalveluita

Tehdään moniammatillista yhteistyötä oppilaan koulun ulkopuolisten tukitahojen kanssa.

7. 5 Perusopetuslaissa säädetyt tukimuodot

Oppilaalla on oikeus tarpeitaan vastaaviin tukien muotoihin. Tuen toteutumisesta vastaa luokanvalvoja/luokanopettaja yhteistyössä erityisopetuksen sekä tarvittaessa moniammatillisen työryhmän kanssa. Tuen harkinnassa, järjestämisessä, arvioinnissa ja muutoksissa tehdään vahvaa yhteistyötä oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa. Kaikista tuen tarpeisiin liittyvistä prosesseista tiedotetaan huoltajille ja prosessit toteutetaan huoltajien suostumuksella.

9. Kieleen ja kulttuurin liittyviä erityiskysymyksiä

Jokiniemen koulu on monikulttuurinen koulu. Koulun toimintakulttuurissa huomioidaan erilaiset kielitaustat ja opetus on kielitietoista. Suomen kielen osaaminen on oppimisen edellytys. Suomen kielen opettaminen on jokaisen opettajan tehtävä.

Kielitietoiset työtavat hyödyttävät kaikkia koulun oppilaita. Opettaja avaa oman oppiaineensa keskeisiä käsitteitä ja kieltä erilaisin keinoin: kirjoittamalla, selkokielistämällä, draaman keinoin ja kuvin. Oppimisympäristöä laajennetaan luokahuoneesta koulun lähiympäristöön, jotta käsitteet konkretisoituvat. Oppilasta tuetaan tekstien ymmärtämisessä mm. seuraavin keinoin: ääneenlukuläksyt, käsitekarttojen piirtäminen, kuvien etsiminen, oman puheen äänittäminen, ydinkäsitteiden ennakkoon selvittäminen ja omien kysymysten esittäminen. Oppilasta ohjataan ottamaan itse vastuuta omasta kielenoppimisestaan antamalla näitä tehtäviä kotiläksyksi. Huoltaja kannustaa ja seuraa läksyjen tekemistä. Koulussa tehdään yhteistyötä kirjaston kanssa ja oppilasta ohjataan löytämään omankielistä kirjallisuutta kielitaidon ylläpitämiseksi.

Kaksikielisyyttä tuetaan esimerkiksi etsimällä käsitteiden ja asioiden merkityksiä omalla äidinkielellä tieto- ja viestintätekniikkaa ja sanakirjoja hyödyntäen. Luokissa ja koulussa edistetään perussanaston oppimista nimeämällä esineitä ja asioita nimilapuin.

Valmistavalta luokalta tuleville tehdään oppimissuunnitelma. Siirrot valmistellaan huolellisesti siten, että jokainen opettaja saa tiedon uudesta oppilaasta, hänen taidoistaan ja erityistarpeista. Arviointi ja opetusjärjestelyt suunnitellaan kussakin oppiaineessa oppilaan kielitaito huomioiden erityis- ja/tai S2-opettajan kanssa. Oppilaan siirtyessä valmistavalta luokalta yleisopetukseen järjestetään siirtopalaveri.